

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 508 20 032

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Revidering av stadens basnyckeltal - svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar till kommunstyrelsen.

Lena Holmdahl
T.f. stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag till revidering av stadens basnyckeltal. En ambition i arbetet har varit att i möjligaste mån samordna nyckeltalen med annan officiell statistik. Nyckeltalen ska spegla utvecklingen inom respektive område och kunna användas för jämförelser internt och med andra.

Förvaltningen ser i huvudsak positivt på förslaget. Fortfarande bygger ett antal basnyckeltal på uppskattningar och manuella beräkningar som ökar risken för felkällor. Det är mycket viktigt att underlagen för rapporteringen av stadens basnyckeltal kan hämtas direkt från systemen. Det är bra att staden ser över nyttan av befintliga basnyckeltal och undviker onödig administration genom att använda sådan statistik som redan rapporteras till olika myndigheter.

Förvaltningen anser att det är för lite basnyckeltal inom individ- och familjeomsorgen för att spegla verksamheten.

Bakgrund

Nyckeltal används i de flesta organisationer, både enskilda och offentliga, som ett av flera hjälpmedel för styrning och uppföljning. Användningen av nyckeltal ger också erfarenhetsutbyte och jämförelser med andra motsvarande verksamheter, som ett led i den egna verksamhetsutvecklingen. I stadens ledningssystem (ILS) ingår ett antal olika indikatorer och nyckeltal som speglar verksamheterna, bland annat basnyckeltal. Dessa förändras inte över tid om inte synnerliga skäl föreligger och redovisas i samband med stadens årsredovisning.

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag till revidering av basnyckeltalen. En ambition har varit att i möjligaste mån samordna nyckeltalen med annan officiell statistik via exempelvis Statistiska Centralbyrån, Socialstyrelsen, Skolverket med flera. Detta för att undvika att olika definitioner återfinns vid olika tillfällen och i olika sammanhang.

Stadsledningskontorets förslag till nyckeltal inom respektive område ska tillsammans ge en bild av verksamheten och kunna användas för jämförelse internt och med andra. Under perioder kan nyckeltal och indikatorer vara de samma.

De föreslagna nyckeltalen kommer att redovisas i stadens uppföljningsdokument, både i årsredovisningen och i tertialrapporter. Så långt som möjligt ska befintliga verksamhetssystem användas för att minimera egen uträkning för risk för felkällor.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom ekonomiavdelningen i samarbete med övriga avdelningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen lämnar inledningsvis övergripande synpunkter på förslaget följt av specifika synpunkter på vissa nyckeltal.

Generella synpunkter

Förvaltningen ser positivt på en revidering av stadens basnyckeltal. Fortfarande bygger ett antal basnyckeltal på manuella beräkningar som ökar risken för felkällor. Det är viktigt att underlagen för rapporteringen kan hämtas direkt från systemen. Staden bör undvika att använda mått som är under utveckling inom ramen för exempelvis Jämförelseprojektet, SKL (Sveriges kommuner och

landsting) och som bygger på uppskattningar och manuella uträkningar. Se också förvaltningens synpunkter nedan om basnyckeltal för ekonomiskt bistånd.

Risk för felkällor kan också uppstå om nyckeltalen är otydligt definierade vilket kan medföra stor osäkerhet vid jämförelser över tid och mellan stadsdelsnämnder och eventuellt kommuner. I nyckeltalsmanualerna bör därför begrepp som "insatser" (beviljade eller utförda), "årsarbetare", "pedagogisk högskoleutbildning", "grundutbildning" etc. vara mycket tydligt definierade.

För att helt minimera risken för felkällor utifrån att tolkningar av definitioner kan skilja, och för att säkra att rapporteringen sker på ett likartat sätt, bör underlagen till rapporteringen av basnyckeltalen så långt som möjligt tas fram på central nivå i staden. Staden bör också hitta ett system för att PA-statistiken ska kunna omfatta verksamhet som är upphandlad och utförs av entreprenörer. När det gäller nyckeltal på PA-området har stadsdelsförvaltningarna i dagsläget system för att ta fram statistik för den egna verksamheten enbart, vilket också bör framgå med tydlighet i redovisningen. Möjligheten till bra jämförelser mellan stadsdelsnämnder (och även mellan kommuner) via nyckeltal som på något sätt omfattar PA-statistik är begränsad då det kan bli missvisande om andelen upphandlad verksamhet skiljer mellan stadsdelsnämnder/kommuner (särskilt om det av redovisningen inte framgår om upphandlad verksamhet ingår eller ej).

Det bör framgå i manualen vilka nyckeltal som redan i dagsläget tas fram på central nivå och som kommer att tillhandahållas till förvaltningarna i samband med årsredovisningen, exempelvis nyckeltal på förskoleområdet som rapporteras till Skolverket och vissa nyckeltal inom PA-området (korttids- och långtidsfrånvaro och utrikes födda chefer).

Stadens basnyckeltal bör integreras i ILS-webben och det bör framgå vilka som också utgör s.k. indikatorer (som mäter i vad mån nämnder och styrelser uppfyller kommunfullmäktiges mål). På sikt vore det önskvärt om rapporteringen av såväl indikatorer som basnyckeltal kan systematiseras ytterligare, exempelvis genom att ILS-webben utvecklas till att kunna inhämta data från systemen (Agresso, Paraplyet etc.) vid de olika uppföljningarna under året.

Själva namnen på basnyckeltalen bör helst vara så pass informativa och tydliga att det framgår om det t.ex. är andel av befolkningen totalt sett som avses, eller andel av befolkningen i en viss åldersgrupp. Basnyckeltal som också utgör indikatorer bör ha samma namn.

Det finns ett behov av en kartläggning och en översikt av stadens samlade statistikrapportering från enheter och avdelningar inom förvaltningarna till olika myndigheter, t.ex. Socialstyrelsen, Statistiska Centralbyrån, Skolverket etc. Det skulle underlätta för olika nivåer inom staden att ur den rapporteringen välja ett antal befintliga nyckeltal för t.ex. jämförelser/benchmarking stadsdelsförvaltningar emellan. En översikt, som inkluderar tidpunkter under året för olika rapporteringar, skulle också underlätta planerings- och uppföljningsarbetet generellt i förvaltningarna.

Avslutningsvis anser förvaltningen att staden på övergripande nivå bör verka för en fortsatt samordning kring statistik till olika instanser avseende definitioner och rapporteringstidpunkter under året. Det gäller t.ex. basnyckeltalen för äldreomsorgen och den rapportering av nyckeltal som görs till Socialstyrelsen via enkäten ”Öppna jämförelser”. Det är bra att staden ser över nyttan av befintliga basnyckeltal och undviker onödig administration genom att använda sådan statistik som redan rapporteras till olika myndigheter.

Specifika synpunkter per verksamhetsområde

I det följande lämnar förvaltning synpunkter på specifika förslag till basnyckeltal. Basnyckeltalen i sin helhet återfinns i bilaga till tjänsteutlåtandet.

Pedagogiska verksamheter

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Förskola		
Andel inskrivna barn 1-5 år i förskola	Mäter inskrivningsgraden i förskolan. Kan jämföras med andra kommuner. (Skolverket)	Jämförelser bör även kunna göras mellan delområden inom stadsdelsnämnderna.
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan	Mäter andelen som har pedagogisk högskoleutbildning i kommunal respektive enskilt driven förskola. Kan jämföras mellan stadsdelsnämnder samt med andra kommuner. (Skolverket)	Viktigt att det i manualen tydligt definieras vad som räknas som pedagogisk högskoleutbildning (förskollärare, fritidspedagog, psykolog etc.) och vad som räknas som ”annan utbildning för arbete med barn i förskolan”).

Andel årsarbetare med annan utbildning för arbete med barn i förskolan	Mäter andelen som har utbildning för arbete med barn i kommunal respektive enskilt driven förskola. Kan jämföras mellan stadsdelsnämnder samt med andra kommuner. (Skolverket)	Se ovan.
--	--	----------

Övriga synpunkter:

Förvaltningen anser att befintligt nyckeltal för antal barn per anställd bör vara kvar liksom något kostnadsrelaterat nyckeltal, t.ex. kostnad per inskrivet barn.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Snittkostnad per dygn för gruppboende enligt LSS	Mäter stadens kostnader för boende för barn och vuxna, korttidsvistelse samt daglig verksamhet per dygn eller dag ur ett nämnd-/beställarperspektiv totalt.	Beskrivning av nyckeltalet överensstämmer inte helt med själva namnet på basnyckeltalet.
Snittkostnad per dygn/dag för daglig verksamhet enligt LSS	Mäter stadens kostnader för boende för barn och vuxna, korttidsvistelse samt daglig verksamhet per dygn eller dag ur ett nämnd-/beställarperspektiv totalt.	Se ovan.

Äldreomsorg

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Andel personer över 65 år som bor i särskilda boendeformer	Mäter andel personer 65 år och äldre som bodde permanent i särskilda boendeformer enligt Sol den 1/10 per användare 65 år och äldre. Kan jämföras med andra kommuner. (Kommundatabasen)	”Användare” i beskrivningen ska vara ”invånare”?
Antal årsarbetare per vårdtagare i ordinärt boende	Mäter antalet årsarbetare per vårdtagare i ordinärt boende. Kan jämföras med andra kommuner. (WebOR/SKL)	Det bör framgå att underlag till nyckeltalet även rapporteras till Socialstyrelsen (”Öppna jämförelser”).

Antal årsarbetare per vårdtagare i särskilt boende äldreomsorg	Mäter antalet årsarbetare per vårdtagare i särskilt boende. Kan jämföras med andra kommuner. (WebOR/SKL)	Se ovan.
--	--	----------

Flyktingmottagning

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	Mäter andelen flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun.	Nyckeltalet förekommer två gånger i listan.

Individ- och familjeomsorg

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Kostnad per insats och vårddygnet för boende och boendestöd	Jämför omfattning av boendeinsatser inom missbruksvården för personer över 19 år och för socialpsykiatri genom andel personer som omfattas och kostnad per insats och vårddygnet. Uppföljning sker per bostad med särskild service, familjevård, annat boende och boendestöd/hemhjälp. Jämför omfattning av boendeinsatser för personer över 19 år och kostnad per insats. Uppföljning sker per stöd och omvårdnadsboende samt andra boendeformer. Jämförelse kan göras mellan stadsdelsnämnder.	Det är otydligt om boendeinsatser inom missbruk respektive socialpsykiatri ska läggas ihop eller redovisas som två olika nyckeltal. Om nyckeltalet syftar till att visa kostnader för bostadslösheten i form av kostnader för kortsiktiga lösningar såsom härbärgen och inackorderingshem (vilket förvaltningen ser som en viktig information), bör boendestöd uteslutas då dessa i huvudsak ingår i mer långsiktiga lösningar.
Antal hemlösa	Mäter antalet hemlösa. Görs vartannat år.	Stadsdelsförvaltningen har enbart statistik över antal hemlösa som beviljats tak-över-huvud-garanti.

Övriga synpunkter:

Förvaltningen konstaterar att förslaget inte innehåller något basnyckeltal avseende barn och ungdomar, vilket förvaltningen anser är en brist. Exempelvis finns inget nyckeltal som visar kostnader för insatser till barn och unga (jämfört med nyckeltalen ovan om kostnader för vuxeninsatser men även inom området äldreomsorg där det finns kostnadsrelaterade nyckeltal).

I övrigt anser förvaltningen att det för individ- och familjeomsorgen skulle behövas nyckeltal som mer beskriver relationen mellan öppenvård respektive dygnetruntvård, liksom nyckeltal som beskriver de totala kostnaderna för vuxenvård samt för insatser till barn- och unga i förhållande till befolkningen. Staden bör utveckla någon form av nyckeltal för antal nya respektive avslutade ärenden.

Ekonomiskt bistånd

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Utrednings- och väntetid	Mätningen omfattar tiden från att klienten tar den första kontakten med socialkontoret om ekonomiskt bistånd, till att utredning påbörjas och beslut om ekonomiskt bistånd fattas. Kan jämföras mellan stadsdelsnämnder och övriga kommuner (Jämförelseprojektet SKL)	Kräver manuell beräkning/redovisning. Otydligt vad som avses med "första kontakten". Kan bli missvisande, risk för olika tolkningar. Det är bättre att mäta från inkommen ansökan till beslut vilket är data som kan hämtas ur befintliga system.
Kostnad per utredning	Här mäts kostnad per utredning. Med utredning avses utredningar som föregått samtliga beslut om ekonomiskt bistånd (bifall och avslag). All tid som avser utredningen räknas med för samtliga personalkategorier som bidrar till utredningen samt t ex telefonid, metodhandledning och besök i ärendet. Kan jämföras mellan stadsdelsnämnder och övriga	Kräver manuell beräkning/redovisning, baseras på uppskattning av "personalkategorier som bidrar till utredningen".

	kommuner (Jämförelseprojektet SKL)	
--	------------------------------------	--

Övriga synpunkter:

Förvaltningen saknar basnyckel som visar andel unga vuxna som får ekonomiskt bistånd vilket kan användas i analyser om samband med andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd.

Stadsmiljö

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Vinterväghållning i kostnad per kvadratmeter hårdgjord yta	Mäter kostnaden för vinterväghållning per kvadratmeter hårdgjord yta. Kan jämföras mellan stadsdelsnämnder samt med andra kommuner.	Beskrivningen bör innehålla mer information, vad som skiljer "hårdgjord yta" i det första nyckeltalet och "gatu- och parkmark" i det andra nyckeltalet.
Barmarksrenhållning i kostnad per kvadratmeter gatu- och parkmark	Mäter kostnaden för barmarksrenhållning per kvadratmeter gatu- och parkmark. Kan jämföras mellan stadsdelsnämnder samt med andra kommuner.	Se ovan.
Parskötsel och parkunderhåll i kostnad per kvadratmeter parkmark	Mäter kostnaden för parskötsel och parkunderhåll per kvadratmeter parkmark. Kan jämföras mellan stadsdelsnämnder samt med andra kommuner.	Beskrivningen bör innehålla mer information, vad som ingår i nyckeltalet jämfört med de två ovan.

Kultur och Idrott

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Kultur och fritid		
Kostnad inklusive/exklusive lokalkostnad för öppen fritidsverksamhet per öppethållandetimme	Mäter kostnaden för öppen fritidsverksamhet per öppethållandetimme. Jämförelse kan göras mellan stadsdelsnämnder.	Kräver manuell beräkning/redovisning. Det behövs en tydlig definition av "öppen fritidsverksamhet" (fritidsgårdar, parklekar)

		etc.), och det bör inkludera även sommarverksamhet för barn och unga.
Kostnad (kr) per invånare för fritidsverksamhet	Mäter kostnaden för fritidsverksamhet (allmän fritidsverksamhet, anläggningar och fritidsgårdar m.m.) per invånare. Jämförelse kan göras med andra kommuner. (Kommundatabasen)	Bör också ställas i relation till befolkningen i åldern 7-18 år.
Antal deltagande ungdomar i egen skapande verksamhet	Mäter antal deltagande ungdomar i egen skapande verksamhet	Avses inte <i>barn</i> och ungdomar, såsom definitionen är för indikatorn? Bör dock tas bort helt då det är otydligt vad som ska räknas som "egen skapande verksamhet". Bygger på uppskattningar och manuella beräkningar.

Personal

Namn	Beskrivning	Förvaltningens synpunkter
Utrikes födda chefer	Mäter i vilken utsträckning chefer är födda utanför Sverige. Andelen utrikesfödda chefer ställs mot andelen utrikes födda medarbetare.	Bör tas fram centralt. Det finns inte någon rad i anställningsbevisen om utrikes född, uppgifterna finns därmed inte i LISA-systemet.
Korttidsfrånvaro	Mäts genom att sjukfrånvarotimmar dag 1 - 14 ställs mot den totalt avtalade arbetstiden.	Viktigt nyckeltal, dock ej möjligt för stadsdelsförvaltningen att hämta ur systemen i nuläget.
Långtidsfrånvaron	Mäts genom att sjukfrånvarotimmar dag 15 och framåt ställs mot den totalt avtalade arbetstiden.	Se ovan.

Kostnad korttidsfrånvaro per årsarbetare	Mäter kostnaderna för sjuklön dag 2 - 14 per årsarbetare.	Se ovan.
---	--	----------

Bilaga

Remiss om revidering av stadens basnyckeltal